

Underbilag 6 til Bilag III.

Til Arbejdsraadet.

Til den Sammenstilling af Meddelelser om Sygeligheden blandt Bagere, som Hr. Professor J. T. Lundbye har fremlagt den 3. September 1918, kunde jeg ønske at føje nogle supplerende Oplysninger. Disse kan langt fra være fuldstændige, da jeg først den 13. Oktober 1918 blev bekendt med Arbejdsraadets Undersøgelses i Anledning af Andragendet fra Bager- og Konditorarbejdernes Forbund i Danmark om, at der ved Lov maa blive truffet Bestemmelse om Regulering af Natarbejdet i Bagerier og Konditorier.

Fra gammel Tid regnes Bagererhvervet for et usundt Erhverv paa Grund af Nattearbejdet, Støvet, de varme, fugtige Arbejdsrum og den staaende Stilling ved Arbejdet. Det fortælles f. Eks., at under Pesten i Marseille 1720 bukkede samtlige Byens Bagere under. Særlig skulde Bagere være udsat for Bronchitis, Lungetuberkulose og andre Lungesygdomme. Den engelske Fabriksinspektør Beadon fortæller endog (1892), at man kun sjældent træffer Bagere, som ikke har kronisk Bronchitis. Desuden angives det ofte, at Bagere hyppigt har Øjensygdomme (Conjunctivitis, Blepharitis), Hudsygdomme (Eczem, Acne, Urticaria) og Misdannelse af Benene („Bäckerbeine“ er paa Tysk blevet en almindelig anvendt Betegnelse for „Kalveknæ“).

De ældre Medicinalstatistikere, som fremkom for over 50 Aar siden, syntes ogsaa at bekræfte disse Antagelser. Fra Danmark findes der et gammelt Forsøg paa en Sygelighedsstatistik, udarbejdet 1861 af Prof. Ad. Hannover paa Grundlag af Sygejournalerne fra 1843—47 fra de medicinske Afdelinger paa Frederiks og Almindelig Hospital i København. Hannover fandt ud fra dette Materiale, at Sygeligheden mellem Bagerne var meget stor; I hans Tabel over Sygeligheden i 31 Haandværk, staar Bagerne som de, der har den 4de højeste Sygelighed. Højest staar Væverne med 14 pCt. Syge om Aaret, Bagerne har 11 pCt. og lavest staar Bødkerne med 4 pCt. om Aaret. Da kun Bagerens medicinske Sygdomme er medregnet og f. Eks. ikke deres Hudsygdomme, mener Hannover, at Bagerne i Virkeligheden har den højeste Sygelighed af alle Laug. Derimod finder Hannover, at Dødeligheden blandt de syge Bagere er meget lav. Højest staar her Bogtrykkerne med 18,6 pCts Dødelighed blandt de hospitalsindlagte, lavest Bagerne med 3,8 pCts Dødelighed.

Da der senere var samlet større Materiale til Bedømmelse af Sygeligheden indenfor de forskellige Erhverv, og da dette Materiale blev behandlet efter moderne statistiske Metoder, saa viste det sig til almindelig Overtænkelse, at Bagerivirksomheden ikke i Statistikerne viste sig saa usund, som man havde troet. Vor Landsmand Prof. Harald Westergaard fandt i sit berømte Værk „Die Lehre von der Mortalität und Morbidität“ fra 1882 paa Grundlag af Materiale fra England og Italien (Side 370—373), at Dødeligheden mellem Bagere var den samme som Dødeligheden i den samlede Befolkning, endda stod Bagerne maaske en Ubetydelighed gunstigere end de øvrige Erhverv.

Om Forholdene i Danmark findes der et Arbejde af Dr. Th. Sørensen (De økonomiske Forholds og Beskæftigelses Indflydelse paa Dødeligheden, 1ste Afd. Kbhvn. 1884). Efter dette har Bagerne en endda ret betydelig lavere Dødelighed end 25 andre Haandværks- og Industrigræne (Side 69, 100 og 112).

Men der er senere rokket stærkt ved Betydningen af disse Resultater. Ikke at de anvendte statistiske Metoder skulde være fejlagtige — i den Retning er Westergaards og Sørensens Arbejder vistnok uangribelige —, men der er gjort opmærksom paa særlige Forhold i Bagerfaget, som gør dets Dødelighedsstatistik usikker. I alle Statistikker ser man (f. Eks. i Sørensens), at Aldersfordelingen i Bagerfaget er meget ejendommelig, idet der findes en umaadelig Mængde yngre Mennesker, men kun faa midaldrende og ældre. Dette skulde bero paa, at netop Usundheden og Anstrengelsen ved denne Beskæftigelse fik mange Bagere til at skifte Erhverv i en ung Alder; kun de særlig kraftige holdt ud i Faget, og derved blev Dødeligheden mellem Bagere tilsyneladende saa lav (Arlidge, Arnold, Epstein m. fl.).

Men er Bagerens Dødelighedsstatistik usikker, saa er deres Sygelighedsstatistik det i endnu højere Grad, særlig den Statistik, der bygger paa Sygekassernes Materiale.